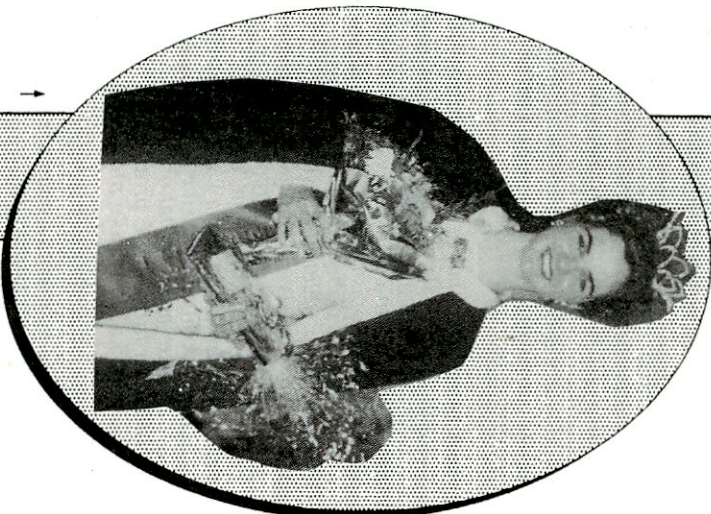

Slovensko Društvo Melbourne, sobota 17. julij 1993
TEKMOVANJE ZA DEKLE SLOVENSKE SKUPNOSTI IN
DEKLE DOBRODELNOSTI '93

TANJA KUTIČ
DEKLE SLOVENSKE SKUPNOSTI

SUZI BELEC
DEKLE DOBRODELNOSTI

Pater
VALERIJAN JENKO

AVSTRALSKI SLOVENCJI: "PATER VALERIJAN NE DAMO"
Čez tri ali štiri mesece bo prevzel mesto predsednika verskega in kulturnega središča v Sydneyu 52-letni, p. Lomaz Mepart, Pater Valerijan Jenko, je GLASU SLOVENCJI povedal, da odhaja za sedem tednov na obisk v Slovenijo, za to pot se je odločil še posebej, zaradi božne 96. letne mame. Pravi, da je ves o njegovi premissivni prista predno se je odločil za obisk Slovenije in izmenitca. Kad bi novega pater, vpeljal v delo in slovenskih rojakov, za katere je skrbel toliko let, ne more zapustiti kar tako. In kaj pravijo avstralski Slovenci, predsedam pa iz Sydneya? "PATER VALERIJAN JENKA NI DAMO!" - tako posamezniki, slovenske organizacije in slovenska radijska oddaja SBS 2 EA

14. DNEVNIK
CENA \$2,00

THE VOICE OF SLOVENIA
SLOVENIJE

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK
THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

Leto 1 / št. 7
4. AVGUST / VELIKI SRPAN 1993

POMEMBNI DATUMI

10. julij leta 955 - V prvi polovici 10. stoletja Karantanjci in Bavarsko plemenje Madžari, Konec roparskim napadom naredi bavarski kralj Otton I., ki v bitki na Leskem polju 10. julija 955 popolnoma uniči madžarsko vojsko.
10. julij 1407 - Celjski grof Herman II. izda ustanovo listino peterske kartuzije
10. julij 1810 odprejo v Ljubljani botanični vrt
10. julij 1859 - rodi se slovenski skladatelj Risto Savin - Frederik Sirca (umre leta 1948)
19. julij 1848 - V ZDA se začne PRVI KONGRES ŽENSK, ki zahtevajo volilno pravico in enkopravnost v družbenem življenju
19. julij 1993 - Na Triglav skem domu na Kredarici pritrđijo spominsko ploščo in "TRIGLAV RAZGLASUJO ZA GORO MIRU". Na plošči piše: "TRIGLAV (1864) NI GORA MIRA SRI CHINMOY"; mitrovno gibanje proglašitve najveshji svetovnih gora za gore mira teče pod duhovnim vodstvom pesnika, filozofa, skladatelja, slikarja in športnika Sri Chinmoy-a
31. julij 1993 - tradicionalno srečanje slovenskih državnikov ob Najperski lipi (prestavljeno iz meseca avgusta)
7. avgust 1993 - Zupnijska dvorana v Zabrnichah. Svet slovenskih krščanskih izseljencev pritrja 5. Viskarsko srečanje "Izseljenci in slovenski mediji"; na okrogli mizi bodo sodelovali med drugimi Andrej Kot urednik Radija Slovenije, Jože Prešeren urednik Rodne grude, Andrej Vorko novinar dnevnika Slovenec ter drugi.
21. avgust 1993 - SREČANJE TREH DEŽEL v Zabrnichah pod Svetimi Visarji
29. avgust 1993 - V Melbourneu maša narodov v stolnici (prosilji bodo za mir v svetu)

V TEJ ŠTEVILKI

— Konzularni dnevi za september 93, str. 3
— Iz te snovi se lke dopovina: "Šteško Niederfer, mariborski Večer, str. 10
Za mlade na str 7

Spoštovani rojaki!

Najprej Vas moram opozoriti na našo pripombo na kuverti, v kateri ste sprejeli GLAS SLOVENIJE. Nad Vašim imenom bo namreč odslej vedno oznaka ali ste list plačali ali ne in datum izida Vaše naročnine. Prav gotovo se bo vmes vrnila kdaj tudi kakšna napaka ali nesporazum. Čeke in naročilnice sprejema Štefan Merzel, potem jih pošlje k meni, jaz pa vodim računalniško evidenco naročnikov in Vam tudi list pošiljam. Zgodi se lahko, da se kakšno pismo zagubi ali da nam denar da kdo kar na kakšnem sestanku ali na zabavi in se naročnina pozabi vpisati. V tem primeru Vas prosimo, pokličite nas ali nam pišite predno se razjezite in napaka bo popravljena. Moram na žalost tudi pripomniti, da ste zelo ali preveč počasni pri poravnavi naročnine, saj jo je plačalo komaj pol naročnikov. GLAS SLOVENIJE si tega ne more privoščiti in morate priznati, da tudi ne bi bilo pošteno do tistih, ki delamo in skrbimo za čim boljše kvaliteto časopisa, da list prejmete brezplačno. Po naših predračunih bo treba za stroške GLASA SLOVENIJE zbrati tudi do 20.000 dolarjev, od naročnin se bo steklo zaenkrat le 5-8.000 dolarjev. Prav zato pa bi potrebovali še več novih naročnikov in seveda sponsorjev in oglaševalcev. Zato nam ne povzročajte skrbi vsaj vi, ki ste se na list že naročili. Vnaprej se Vam zahvaljujem za razumevanje!

Trimesečni trud okoli urejevanja lista je že rodil sadove: naši naročniki so postali nekateri naslovniki iz Slovenije, med njimi tudi Ljudska univerza Ormož, v Viktoriji School of languages, pošiljamo ga na gimnazijo v Bankstown v Sydneyu, v knjižnico Macquarie univerze itd.

Pravo prijetno presenečenje pa je bil zame pogovor s spoštovano Aleksandro Ceferin, ki je State Chair Person za slovenščino v Viktoriji, dela učne načrte za slovenski pouk, slovenščino pa poučuje tudi njena hčerka. Aleksandra Ceferin je nad listom napisana in povedala mi je, da bodo GLAS SLOVENIJE uporabljali v School of Languages, pri slovenskem pouku kot dopolnilno metodo pri raznih informacijah iz Slovenije. Posebej so ji všeč kratki podatki.

Tudi Mariza Ličan, urednica slovenske oddaje na SBS Radiu 2EA v Sydneyu, koordinatorica za poučevanje slovenščine na gimnaziji v Bankstownu in učiteljica 12. maturantskega razreda iste šole mi je povedala, da bodo dopolnjevali znanje o Sloveniji pri slovenskem pouku z našim listom.

Kaj naj si še več želimo za začetek? Kako pa spoštujemo časopis mi sami in kakšne so naše možnosti da produkt ponudimo širši slovenski skupnosti v Avstraliji?

O tem moram spregovoriti iskreno zato, ker mi je nekdo iz Viktorije postavil vprašanje - očitke, zakaj v GLASU SLOVENIJE največ poročajo iz Sydneya, o dogodkih iz Viktorije pa je malo napisanega in tako je seveda s tem padla pripomba tudi na moje delo. Resnici na ljubo je treba povedati, da smo že v času izhajanja Slovenskega Pisma revijo poslali na vsa društva v Viktoriji s priloženim pismom, da knjimo celo zastopaj. Odgovora ni bilo od nikogar in edino knjižnica Slovenskega društva Melbourne je revijo sprejemala, ponekod pa jo je bilo celo prepovedano deliti ali prodajati. V zvezi s Slovenskim Pismom se ena zanimivost: pošiljali smo ga na 250 naslovnikov, redno ga je plačevalo le 120. Kaj nam to pove? Slovensko Pismo je bila revija Avstralske slovenske konference oziroma njenih narodnih svetov, ki je imela okrog 230 članov in naročniki na revijo naj bi bili vsi. Če upoštevamo podatek, da je bilo med 120 plačanimi naročninami vsaj četrtr takih, ki niso bili člani Konference, potem lahko zaključimo in vidimo zakaj Slovensko Pismo ni moglo biti uspešno, saj ga niso dovolj spoštovali niti lastni člani Konference in narodnih svetov. Za sigurno vem, da to ni bil slučaj pri našem Narodnem svetu v Viktoriji.

Zdaj pa nazaj h GLASU SLOVENIJE. Vsem društvom v Viktoriji smo poslali prve tri reklamne številke, tudi 3, 5, 10, komadov, ponudili smo jim brezplačen prostor za objave in odgovora (razen enega) ni bilo. Kuverta z GLASOM SLOVENIJE, ki smo jo poslali na P.O.Box Sveta slovenskih organizacij pa se je na pol odprta vrnila z oznako "Return to sender - Unknown address".

Vem, da se boste jezili name, toda reči moram to kar mislim: od društvenih voditeljev bi pričakovala več kulture in omike pa spoštovanja do dela rojakov, čeprav jim le ti niso morda pri sreju. Pričakovala bi, da se nam zahvalijo vsaj za našo ljubeznivost - ponujeno roko in stroške, ki smo jih imeli ter sporočilo ali list želijo ali ne. Seveda smo GLAS SLOVENIJE

poslali tudi na ostala društva in organizacije po Avstraliji. In rezultat?

Zelo veliko mi pomenijo naročila Slovenskega društva Melbourne, Slovenskega društva Sydney, Slovenskega društva Planica iz Wollongonga, verskih središč iz Sydneya in Adelaide ter sodelovanje Kluba Triglav iz Sydneya. Vsem se najtopleje zahvaljujem in upam, da jim bomo služili tako, kot se za vseavstralski slovenski časnik spodobi in obenem spoštovali tudi njihovo delo.

Tudi za pravo reklamo, ki bi prodrla med Slovence v Viktoriji nimamo možnosti. Čeprav je imela urednica oddaje v slovenskem jeziku na državnem radiu SBS 3EA ElicaRizmal z menoj intervju in čeprav ob vsaki novi številki prebere kakšen odlomek iz časopisa in ga tudi citira od kod je, to ni tisto pravo kar bi bilo za dobro reklamo potrebno. Ko bi lahko še vsaj omenili našo telefonsko številko ali navedli, da jo imajo v studiu itd. Vodstvo radia mi je povedalo, da je reklamiranje publikacij prepovedano. Prepovedane so torej objave, ki bi nas postavile v enakopraven položaj z drugimi slovenskimi organizacijami, ki iz tedna v teden napovedujejo svoje veselice oziroma prireditve, pokušine vina, "smorgesborde", havajske in južnoafriške noči in tako dalje...ki pa jim res prinašajo zaslužek (pa nimam nič proti temu). Naš časopis ne bo imel nikoli dobička! Prav tako nimajo pravice do objav tudi knjige naših avstralskih pesnikov, ki dolga leta plačujejo tiskanje in od teh knjig tudi ne bodo izvlekli nikoli nobenega dobička. Če so pravila radia takšna - potem je z njimi nekaj narobe! Močno pa se mi zdi, da ta pravila vedno in povsod veljajo le za nas Slovence.

Srbi neprenehoma reklamirajo tako ali drugače svojo Srbsko reč in Srbsko slovo; prepevajo izzivalne pesmi "Nitko nam ništa ne može!", igrajo "Marš na Drino!" že vse od začetka agresije na BiH; njihove oddaje so od prve do zadnje minute politične - mi pa moramo razporediti čas "pravilno" na glasbene vložke, kulturne, gospodarske in druge novice, na toliko tega in toliko onega. V začetku razpada Jugoslavije četnikom nismo smeli reči četniki (tudi Hrvati tega niso smeli), ob svečanih trenutkih nismo smeli igrati himne brez dovoljenja (verjetno svojih himn ne morejo danes igrati tudi na drugih oddajah) in tako naprej in tako dalje.... do kod sega naša avstralska "demokracija"?

Kar zadeva še drugi melbournški radio 3 ZZZ, ki ni državni in kjer je dovoljeno več svobode pa s slovenskim urednikom tudi ne moremo najti skupnega jezika. Zakaj? Komu so namenjene te oddaje in zakaj pravila ne veljajo za vse Slovence enako? Naše uredništvo je dobilo odgovor, da bo list verjetno dobičkonosen itd. itd in da moramo reklamo plačati (\$ 250 za deset reklam) Kako je vsak izgovor dober! Tako je moral pred kratkim plačati za objavo koncerta Alfija Nipiča (\$ 30) tudi Slovenski narodni svet Viktorije. To se verjetno ni zgodilo nikoli prej v zgodovini slovenskega poročanja in se morda tudi ne bo - vsaj drugim slovenskim organizacijam in društvom ne. Pri nas so gostovali Henček pa Big Bend in bilo je nešteto drugih "zaslužkonosnih" prireditev in nihče ni za objavo plačal. V zadnjih dveh, treh letih so nas obiskali visoki gosti iz Slovenije: dr. Jože Pučnik, dr. Janez Dular, Aleksander Zorn, Lojze Peterle, Janez Janša, dr. Dimitrij Rupel, dr. Peter Vencelj - ali je imel urednik oddaj na 3 ZZZ Vinko Marn kdaj intervju s katerimi izmed teh cenjenih Slovencev? ali jih je sploh omenil, da so nas obiskali, čeprav jih je sprejela celotna slovenska skupnost v Viktoriji? V večini primerov so to naredili voditelji oddaje Verskega in kulturnega središča Kew, ki so na radiu vsakih 14 dni in takrat so bile takšne vesti že tudi močno zastarele. Proti Vinku Marnu ne gajim nobene sovražnosti, že večkrat sem ga vprašala zakaj to počenja na radiu pa nisva prišla do pravega pojasnila.

No, težave ne izhajajo samo iz Viktorije, tudi iz Canberre, Brisbana in Adelaide bi lahko bilo več naročnikov in naš časopis bi bil še bolj uspešen.

Tako, zdaj sem se očrnila pri vseh, ki sem jih okrcala in ki se bodo počutili krivi; nekje sem prebrala da je " najlažje očrniti tiste, ki delajo kot črna živina!"

Vaša urednica
Stanka Gregorič

VTISI IZ AVSTRALIJE

Dr. Peter Vencelj v "NAŠI SLOVENIJI"

"...Nisem prepričan, da so med društvi, narodnimi sveti in katoliškimi središči razhajanja, čeprav nekatere razlike obstajajo. Del teh razlik je nastal v preteklosti, med drugim tudi zaradi delovanja Matice. Drugi vzrok pa je določeno "tekmovanje" med društvi in narodnimi sveti. Kar zadeva društva, menim, da so dobro in uspešno delovala že v preteklosti in da ni treba v tem pogledu tako ničesar spreminjati, medtem ko bi po mojem narodni sveti največ storili, če bi delovali v narodnopolitičnem smislu. Želim pa poudariti, da je po mojem mnenju zelo škodljivo, da bi se kakor koli vpletali strankarski politični interesi. Ne le v Avstraliji, temveč tudi drugod po svetu je za Slovence najpomembnejše, da se ohranijo kot narodna skupnost, ki kot celota sodeluje z domovino, in ne le s to ali ono stranko. To bi morale razumeti tudi naše politične stranke in se izogniti poskusom uveljavljanja svojih posebnih interesov med Slovenci po svetu..."

Slovenska izseljenska matica - kar zadeva kulturno in prosvetno delovanje Matice, to vsekakor podpiramo, obenem pa želimo, da se do vseh delov slovenske skupnosti vede enakopravno in v nobenem pogledu pokroviteljsko...

Meddržavni odnosi med Slovenijo in Avstralijo - avstralska stran nam je povedala, da vidi v Sloveniji državo, prek katere bi se Avstralija lažje vključevala v evropske tokove. V tem pogledu računajo tudi na dejavno sodelovanje slovenskih rojakov, ki živijo v Avstraliji..."

***

SBS etnična televizija - dr. Vencelj se je pogovarjal tudi z vodstvom SBS-a, ki mu je zagotovilo, da bo tudi Slovcem na tej TV postaji dodeljen določen čas, vendar bo ta odvisen od tega kako velika je slovenska skupnost. Tukaj pa nastopijo težave: še danes ne vemo po čigavi "zaslugi" je po zadnjem lanskoletnem cenzusu v Avstraliji, torej po številu prebivalstva, **število Slovencev v Avstraliji manj kot pet tisoč**. Slovenci bi svojo zavednost in željo po resnični prisotnosti v Avstraliji pokazali le s tem, da bi morda preko raznih peticij (potom medijev, društev in organizacij) poskušali zbrati resnično število v Avstraliji živečega slovenskega življa. Samo skrb za prirejanje zabav od tedna do tedna, ukvarjanje z nepravilnostmi iz preteklosti, ne bo pogoltnila le nas same, ampak tudi naše potomce - mladino, ki se bo popolnoma asimilirala v avstralsko družbo, ne da bi spoštovala ali se zavedala korenin svojih staršev. **SLOVENC!**

RAZMISLIMO: ALI SI BOMO RES DOVOLILI TAKO "RESNICO", DA NAS JE V AVSTRALIJI LE PET TISOČ?

UPORABLJAJMO NAŠO ENERGIJO RAJE ZA

POZITIVNE AKCIJE! ORGANIZIRAJMO SVOJE

ŠTETJE!

Morda bi se morali tega dela lotiti slovenski narodni sveti!?"

ODLIKOVANJE ZA DELO

Piše Jože Košorok

Prilagam članek Blaže Cedilnik, ki ga je napisala za ZAVEZO, tiskano pri DELU v Ljubljani (op.u. članek bomo objavljali v nadaljevanjih, ko bo prišel na vrsto).

Blaže Cedilnik v "paktiranje s hudičem" pove dosti več o sedanjem stanju v Sloveniji kakor "šestorica", ki je bila za svoje delo plačana, razen nekaterih, ki so bili za slovenstvo v ječi. Vsi ti ljudje so bili odlikovani za zasluge pri ustanovitvi slovenske države. Kakor rečeno, bili so za svoje delo plačani, čeprav so v zadnjih treh letih darovali Sloveniji veliko neplačanih "nadur". Vendar je vse to v primerjavi z mnogimi slovenskimi narodnjaki v izgnanstvu, begunstvu v tujini - nekateri posamezniki tudi doma - malenkost, kar so ti napravili v štiridesetih letih za Slovenijo. Za slovenstvo so delali in plačevali iz svojega žepa. Podpirali protikomunistični tisk (liste, revije, knjige).

Gradili verska in družabna središča, da se slovenstvo ohranja. Pošiljali pomoč v domovino v raznih oblikah. In to delamo še danes, saj delujemo v raznih odborih slovenskih organizacij, smo neplačani uredniki slovenskih listov...Nekateri, ki smo delovali za Slovenijo dolgih štirideset let smo bili zasmehovani, ponižani in preganjani od jugo-režima. Ta oblika "odlikovanja" mi je bolj častna kakor odlikovanje, ki ga pripne general junaku na prsi.

To in še marsikaj naj bi bilo v premislek rojakom v Avstraliji. Ker se razen osamosvojitve v Sloveniji bistveno ni nič spremenilo, smo mnogi od nas zgubili navdušenje za tako slovenstvo in stari domovini. Užaljeni smo in nekako malodušni, ko se vračamo iz obiska v Sloveniji. Vsak ve zakaj. Morali bi najti nove smernice, nov zagon, da rešimo Slovenijo propasti. Samo materializem je ne bo rešil!

IZ DIPLOMATSKO KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTEV RS

RAZPORED KONZULARNIH DNI
ZA SEPTEMBER 1993

SYDNEY

Ponedeljek, 6.9.1993 od 10. ure do 13. ure v Park Royal hotelu, 30 Phillip str., Parramatta, Studio 1, II. nadstr.

Ponedeljek, 6.9.1993 od 15. ure do 18. ure v Slovenskem društvu Triglav
****

MELBOURNE

Torek, 7.9.1993 od 10. ure do 13. ure v Park Royal hotelu, 111 Little Collins str., City, soba 305

Torek, 7.9.1993 od 15. ure do 18. ure v Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran

Torek, 8.9.1993 od 10. ure do 14. ure v Verskem in kulturnem središču Kew

LJUBLJANA, 14. JULIJ 1993
AVSTRALSKI VELEPOSŁANIK V
LJUBLJANI

Veleposlanik Avstralije RONALD ALFRED WALKER je slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu izročil diplomatska poverilna pisma, s katerimi ga vlada v Canberri, s soglasjem slovenske vlade, postavlja na najvišje predstavniško mesto v Republiki Sloveniji. WALKER bo zastopal Avstralijo v Republiki Sloveniji iz Avstralskega veleposlaništva na Dunaju.

VELEPOSŁANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City, tel.:(06) 243 4830 fax:(06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov: Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure; uradne ure pa so od 10.00-14.00 ure. Odpravnik poslov: Aljaž Gosnar; upravno konzularni referent: Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
AVSTRALIJA (NSW in VIC)

21 Judge Street, Randwick, Sydney, NSW
Častni konzul Alfred Brežnik

Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
Tel.: (02) 314 5116;
Fax: (02) 3996246
Poštni naslov:
P.O.Box 188, Coogee, NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
NOVA ZEELANDIJA

Eastern Hunt Road, Pomare, Lower Hut
(Wellington), častni konzul Dušan Lajovic,
tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247, Lower Hut, New Zealand
Naslov v Avstraliji:
78 Victoria Street, Smithfield,
Sydney, NSW 2164 .
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009
Poštni naslov:
P.O.Box 5, Smithfield, NSW 2164

Slovenija

Leto turizma 93

SLOVENIJA - V teh toplih poletnih nedeljah se vrstijo po Sloveniji žeganja ali proščenja (Prekmurje, Bela Krajina), opasila (Notranjska), šagre (Goriška, Vipavsko), obnašanja (Kras), cerkavnje in lepa nedelja (Koroška), sejmi (Gorenjska in tudi Koroška).

SLOVENIJA - Julij in avgust bosta po vsej Sloveniji v znamenju predtekmovanj za izbor najlepše Slovenke. Za ta naslov se poteguje več kot 300 deklet. Glavna nagrada najlepši bo avtomobil Alfa Romeo Spider, čaka pa jo še 50.000 nemških mark vredna pot na izbor Miss Sveta, ki bo tudi letos v sončnem mestu Sun City v Južnoafriški republiki.

LJUBLJANA - POLETJE JE PRIŠLO V STARO LJUBLJANO

V soboto, 10. julija so na Pogačarjevem trgu pred ljubljansko stolnico slovesno odprli cikel kulturnih prireditev z naslovom Poletje v stari Ljubljani. Za začetek je Simfonični orkester Slovenske filharmonije zaigral Klasično simfonijo Sergeja Prokofijeva in Peto simfonijo Petra Iljiča Čajkovskega. Ljubljanske glasbenike je vodil slaviti madžarski dirigent Zoltan Pesko. Vse prireditve so brezplačne.

MARIBOR - V Mariboru so letošnje poletje pripravili toliko turističnih prireditev, da je nemogoče vse naštet. Tu je bil Poletni festival Lent pa Folkart '93 pa Radvanjska noč, kjer je med drugimi nastopil tudi ansambel Lojzeta Slaka. Pripravili so ognjemet čez Dravo, folklorne povorke, koncert Big Banda iz Gradca in še in še...

ŠTEVERJAN - FESTIVAL DOMAČE GLASBE

Na 23. zamejskem festivalu domače glasbe so bili nagrajeni: Trio Svetlin, Primorski fantje, Ptujski instrumentalni kvintet, Mladi prijatelji. Za najboljšo besedilo so izbrali Zvon Svete gore Jožeta Ekarta. Nagrado občinstva je prejel ansambel Šlapovi.

KOPER - SLOVENSKE POPEVKE MORJA IN SONCA '93

Nagrada občinstva pesmi *Črne noči* ansambla Čuki, strokovna žirija pa je glavno nagrado dodelila Darji Švajger za pesem *Pogrešam te*.

LAŠKO - PIVO IN CVETJE

V Laškem so letos julija priredili že 29. turistično - kulturno in zabavno prireditev Pivo in cvetje. Prireditev je trajala en teden in obiskovalci so si lahko ogledali vrsto zabavnih in športnih prireditev, prikazov ljudskih šeg, vse pa se je zaključilo s kmečko ohceto. Goste je zabavalo kar 32 instrumentalnih skupin, 13 znanih imen zabavne glasbe, 3 plesne skupine iz tujine, več pihalnih godb, mažoretke, folklorne skupine itd.

POLENŠAK - PRAZNIK ŽETVE

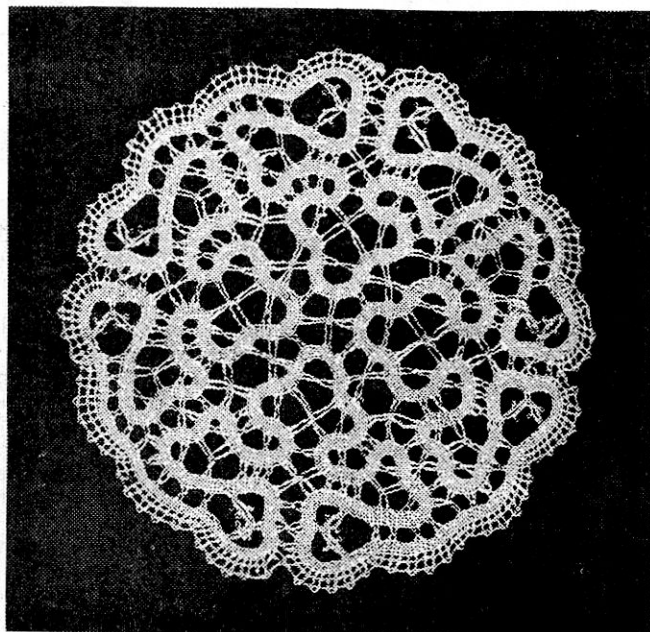
Turistično društvo na Polenšaku proslavlja letos svojo 30-letnico. V Slovenskih goricah se vsako leto julija, v času ko prične pšenično klasje dobivati zlatorumeno barvo prebudi ustavljajni nemir med člani in članicami prizadevnega turističnega društva, ki so vložili vse svoje prihranke in udarniško delo v novi turistični dom. Tudi letos so želi in pekli domače dobrote.

KADRŠE IN PREDDVOR - SLOVENSKA OH CET

Ohcet v Kadršah in Preddvoru je bila vesela in slovesna, kot se spodobi za take reči, po starih šegah, navadah in običajih z dekliscino, fantovščino in šranganjem in kar je še takih lepih in nepozabnih stvari, s povorkami narodnih noš, znanim slovenskim gostoljubjem in sponzorji, ki so bogato obdarili mladoporočence.

LJUBLJANA - POLETNI TURISTIČNI OGLEDI

Od 1. julija do 30. septembra bodo brezplačni turistični ogledi Ljubljane, in sicer v slovenskem, angleškem in avgusta v italijanskem jeziku. Vodič bo individualne goste in manjše skupine čakal vsak dan ob 17. uri pred Mestno hišo.

KLEKLJAN PRTIČEK, 1960, IZDELAN PO VZORCU ZORKE RUPNIKOVE.

LOKVE PRI NOVI GORICI - OGLARSKA KOPA BO GORELA SEDEM DNI

Le 126 prebivalcev štejejo Lokve, vas, ki pravzaprav velja za središče goriškega dela Trnovske planote. Večina Lokvarjev je stara 60 in več let. Že v začetku letošnjega maja so Lokvarji povabili v svoj kraj turiste na razstavo metuljev, potem so predstavili maketo Lokev z okolico. Za vrhunec pa so pripravili pravi program raznih prireditev, Kulturnih, športnih, zabavnih in drugih. Drugi avgustovski teden pa bo izjemoma zanimivo, saj bodo prižgali veliko oglarsko kopo. Okrog nje bo prizorišče za glasbenike, predvsem za domače harmonikarje, pripovedovalce zgodb, pevce...oznanili bodo tudi, da so končno asfaltirane vaške poti in da je odprta vaška brunarica kjer bodo prodajali spominke. Obiskovalci se bodo lahko pomerili tudi v malem golfu.

GODOVIČ - se s svojimi arheološkimi najdbami in naravnimi lepotami pridružuje turistično zanimivim krajem idrijske občine. Godoviško najdbišče ni zanimivo le zaradi množice predmetov, ki so jih prebivalci utrdbe na jelenšku polagali v grobove (pričakujejo, da jih bodo odkrili med 80 in 100), ampak tudi kot novo poglavje zgodbe o takoimenovani svetolucijski halštatski kulturi. Ta je imela svoj sedež na ozemlju današnjega Mosta na Soči, ki velja za eno največjih in najbogatejših staroželezodobnih arheoloških najdbišč na svetu.

IDRIJA - Idrijska turistična regija si je omislila kar 220-kilometrsko kolesarsko traso, ki omogoča obisk vseh zanimivih kotičkov črnovrške in godoviške planote, Idrije, Cerkljanske. Pot čez drn in strn je možno opraviti v enem do treh dni, možno pa jo je seveda tudi podaljšati z ovinki na ajdovsko, tolminsko in logaško stran.

IDRIJA - Za čipkarski festival, ki bo konec avgusta, so Idrijčani prodali že vse posteljne zmogljivosti. Muzej je že odprl čipkarsko mojstrsko delavnico. 28. in 29. avgusta naj bi se idrijskim klekljaricam pridružili še predstavniki slovenske umetne obrti. Občudovati bo moč novi muzejski eksponat, podlago za kleklanje(papire) iz zapuščine Kavčičevih. Gre za več kot sto let star na roko narisane vzorce.

VRBA - V cerkvi sv. Marka so končana dolgoletna restavratorska dela. Cerkev v Vrbi je zaradi fresk in romanske arhitekture izjemen umetnostni in arhitekturni spomenik in nanjo smo Slovenci čustveno navezani zaradi Franceta Prešerna.

LOVSKA - France Cvenkel iz Ljubnega na Gorenjskem je napisal knjigo *IZ MOJE LOVSKE TORBE*. Pisec je bil dolgo urednik revije Lovec in njegova knjiga je polna zanimivih lovskih in drugih zgodb. Pred Cvenkelnom pa stoji še zahtevnejša naloga - pisanje lovskega leksikona.

NOVICE IZ SLOVENIJE

OROŽJE NA MARIBORSKEM LETALIŠČU

Slovenski in tuji mediji že nekaj dni poročajo o aferi - najdbi vojaškega orožja na mariborskem letališču. V zaprtem skladišču so v dvanajstih zaprtih zabojnikih našli čez 100 ton avtomatskih pušk, razstreliva, minomete, tankovsko strelivo z naboji in drugo vojaško opremo vzhodnega izvora. Postavlja se vprašanje kako so lahko ruski helikopterji z oznako rdečega križa prevažali to orožje, na zabojnikih je bila oznaka "humanitarna pomoč". Vrednost omenjenega orožja je okrog 8,500.000 DEM. Okoliščine kažejo, da je orožje pripeljano na letališče že lani septembra in oktobra, tam pa je ostalo zaradi tega, ker so glavnega organizatorja zaprli že prej na Madžarskem. Slovenska ministrstva so izdala sporočilo, da država Slovenija v to kupčijo ni vpletena. Temeljno javno tožilstvo v Mariboru je zahtevalo preiskavo proti Hasanu Čengiču iz BIH, avstrijskemu državljanu Dieterju Hoffmannu, ki je že zaprt na Madžarskem, zahtevali pa so tudi preiskavo proti direktorju mariborskega letališča Brunu Kremavcu, predstojniku mariborske SOVE Silvu Komarju, ter proti nekim posameznikom.

AFERA JELINČIČ

V prejšnji številki GLASA smo lahko brali, da se je Zmago Jelinčič, predsednik Slovenske nacionalne stranke zavzemal za uničenje dokumentov bivše UDBE. DELO je pred dnevi pojasnilo zakaj in objavilo dokument, po katerem naj bi bil Jelinčič registriran kot sodelavec UDBE z usmeritvijo: slovenska emigracija, Velika Britanija; teritorialne usmeritve, Ljubljana, Trst, Celovec, Lofdon. Registriran je bil pod psevdonimom "Padalec". Jelinčič se je izmikal vprašanjem novinarjev, češ, da ni nič manj sodeloval z UDBO kot nekateri drugi današnji politiki.

UMRL JANEZ MILČINSKI

V Ljubljani je v enainosemdesetem letu starosti umrl akademik profesor doktor Janez Milčinski, znani slovenski strokovnjak za sodno medicino. Doktor Milčinski je bil zdravnik in pravnik, iz obeh smeri pa je tudi doktoriral. Njegovo ime je tesno povezano z ustanovitvijo Inštituta za sodno medicino v Ljubljani, na tem področju pa je bil tudi mednarodno priznan. Napisal je vrsto strokovnih knjig, širša domača in svetovna javnost pa ga pozna po sodnomedicinski dejavnosti s področja naravnih katastrof.

SPORAZUM MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN EVROPSKO SKUPNOSTJO

Državni zbor RS je na svoji seji dne 27. julija 93 ratificiral paket sporazumov z Evropsko skupnostjo: Sporazum o sodelovanju med RS in Evropsko gospodarsko skupnostjo, med državami članicami ES za premog in jeklo, protokol o finančnem sodelovanju med RS in EGS ter sporazum na področju prometa.

ZAKON O AVTOCESTAH

Državni zbor RS je sprejel zakon o gradnji avtocest, ki naj bi do konca tega desetletja povezale vso Slovenijo. Avtocesta na Primorskem od Razdrtega proti Sežani se že gradi, drugi krak na Primorskem naj bi gradili čez Vipavsko dolino do Nove Gorice, Vrtojbe, tretjega pa do Kopra. Iz programa za Primorsko so izvzete tri občine: Tolmin, Ilirska Bistrica in Idrija.

DR. PUČNIK PREDSEDNIK KOMISIJE ZA POBOJE

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je določila člane nove preiskovalne komisije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih tovrstnih nepravilnosti. Za predsednika komisije so izvolili dr. Jožeta Pučnika. Prejšnji predsednik komisije Ignac Polajnar je bil deležen ostre kritike, saj ni pokazal nobenih rezultatov.

SLOVENSKI - RUSKI DNEVI

Udeležuje se jih okrog osemdeset gostov iz Ruske federacije, med njimi tudi delegacija ruske vlade. Ruski gostje so si med drugim ogledali tudi Bled in Bohinj, v Kranjski gori je bila pod pokroviteljstvom tovarne Lek in v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije predstavitev slovenskega gospodarstva. Ruska delegacija se je sestala tudi s številnimi slovenskimi politikami, med njimi z Lojzeto Peterletom. Dne 25. julija so pred Rusko kapelico priredili slovesnost v spomin ruskim vojnim ujetnikom iz prve svetovne vojne.

NOVI DIREKTOR "SOVE"

Slovenska vlada je 9. julija imenovala za novega direktorja Slovenske obveščevalne službe SOVA dosedanjega 40 letnega odvetnika Silvana Jakina.

IZSELJENCI V SLOVENIJI

Slovenski mediji poročajo o srečanjih s slovenskimi izseljenci iz mnogih držav sveta, vendar poročanja organiziranih srečanjih z avstralskimi skupinami nismo zasledili. Tako omenjajo obisk mladih Slovencev iz Argentine, turnejo folklorne skupine Nagelj iz Kanade (v začetku julija so zaplesali tudi v Slovenski Bistrici), pri Mariji Pomagaj na Brezjah pa so tudi letos, tako kot vsako leto zmolili Oče naš v slovenščini argentinski Slovenci. Mladi iz Vrtojbe in Vrhopolja pa so gostili skupino 20 študentov iz Toronta.

BREZ CARINE LE ŠE V VREDNOSTI 100 DOLARJEV

V zadnjih treh mesecih je lahko vsak državljan Slovenije pripeljal v Slovenijo blago brez carine v vrednosti 200 dolarjev - po novem je dovoljeno uvoziti brez carine blago vredno le do 100 dolarjev

PRVI MENJALNIŠKI APARAT V LJUBLJANI

V Ljubljani bo moč odslej zamenjati tujo valuto tudi potom avtomata, ki bo deloval kar 24 ur dnevno. Prvi tak avtomat so postavili v enoti SKB na Ajdovščini 4. Avtomat menjuje 17 različnih valut. Na zaslonu je tudi menjalni tečaj, ki se vsak dan menja. Potom avtomata je moč zamenjati tudi tuje kovance za tolarske bankovce.

KOZINC OSTAJA MINISTER

Poslanci državnega zbora so s tajnim glasovanjem zavrnili interpelacijo zoper pravosodnega ministra Miho Kozinca, ki je bil med drugim v osemdestih letih tudi odvetnik Vinka Levstika iz Nove Gorice.

ZAUSTAVLJEN USTAVNI POSTOPEK ZOPER VINKA LEVSTIKA

Vinko Levstik, ki so ga v Sloveniji obdolžili za domnevne vojne zločine je 6. julija prvič vstopil v svobodni in demokratični slovenski parlament. Prisostvoval je razpravi o interpelaciji Mihe Kozinca. Ljubljanski temeljni javni tožilec je odstopil od pregona Levstika, preiskovalni sodnik pa je ustavil postopek glede domnevnih vojnih zločinov, ki je potekalo zoper Levstika.

USTANOVILI ALJAŽEVO FUNDACIJO

V Aljaževem domu v Vratih se je zbralo okrog štirideset prijateljev podtriglavskih krajev. Ustanovili so Aljaževo fundacijo z namenom, da deluje, neguje in varuje alpsko naravno in kulturno dediščino na celotnem območju občin Jesenice, Radovljica in Tolmin.

PRVI ANGLEŠKI PUB V SREDIŠČU LJUBLJANE

Pub je na Slovenski cesti 36. v prostorih Kompas Holiday-a. V lokalu imajo kar triindvajset različnih vrst piva iz skorajda vsega sveta (seveda ne manjka znani fosters, guinness, stekleničk carlsberga in heinekena). Imajo petindvajset različnih vrst viskija, gina in druge pijače, hladne narezke in drugo. Pub je v pritličju in kleti, sprejme približno sto gostov, v njem veljajo cene kot so v boljših lokalih.

POBUDA SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Predsedstvo SSK je dalo pobudo, da se v Sloveniji izoblikuje odbor za pomoč Slovcem in njihovim potomcem v BIH. Podobno pobudo je naslovil tudi na ostale konference SSK po svetu. V Ljubljani je odprt tudi bančni račun v te namene.

ZBOROVANJE IZGNANCEV V DOBOVI - PRISOTEN MILAN KUČAN

S svojo drugo skupščino, predstavitevijo zbornika, mašo in zborovanjem je 11. julija več tisoč nekdanjih slovenskih izgnancev iz nemških taborišč v Dobovi doživelo nepozabno srečanje, ki se ga je udeležil in imel slavnostni govor tudi predsednik RS Milan Kučan.

PO SUETU

...zikom. Pe...ni nad ar...no. čepr...si strani...ihče ne uči slovensč...zelo dobro...učij...ju. Za...kaj, ve...zelu dobro...prvošolčke po...i morda rodij...terim drugi...eralne...TISK...ilijanski nac...ekakšni. Pr...orska...udij...Jina...nemški in...nski

KLEINE ZEITUNG

Gunther Lehoffer v graškem K.Z. pravi, da se ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Šuštar pritožuje zaradi zavlačevanja urejanja odnosov med Cerkvijo in državo. Po Suštarjevemu mnenju bi morala biti Cerkev neodvisna od države, a vendar ustanova, ki bi imela z zakonom urejen status. Največji problem za državo so cerkvene zahteve v zvezi s financiranjem, vračanjem odvzetega premoženja in možnosti za uvedbo verouka v osnovne šole. Gre predvsem za gozdove ljubljanske škofije, gozdove pri Gornjem Gradu, Krškem in pri Bledu. Cerkev želi za te gozdove vsaj odškodnino. Dve cerkveni gimnaziji začenjata jeseni z delom, vendar si cerkev prizadeva, da bi učitelje plačevala država.

EAST WEST FORUM

nemško angleški časopis za trgovino in druge oblike sodelovanja med Vzhodno in Zahodno Evropo, ki izhaja na Dunaju, namenja v svoji zadnji številki precej prostora Sloveniji. Na naslovnici je fotografija Pirana z napisom "Slovenija: dežela najbolj zahodnjaških Slovanov." Prvi dvostranski članek podrobno analizira slovensko gospodarstvo, tržne razmere in najpomembnejše politično socialne značilnosti.

UEČER

Prinaša intervju z Josipom Ostijem, sarajevskim pesnikom in esejistom, ki je po očetu Slovenec, po materi pa Hrvat, oba rojena v Bosni. Pravkar mu je pri Državni založbi Slovenije izšla pretresljiva dvojzvezna pesniška zbirka SARAJEVSKA KNJIGA MRTVIH. Osti pravi, da je Sarajevo grozljivejše od Troje, Leningrada in Varšave in da bo v njem najtežje živeti po vojni: "Zdaj plačujejo Muslimani v Bosni davek razveličevanja pravoslavja in katolištva na eni strani, na drugi pa se Evropa brani pred islamom. A vedeti je treba, da so bosenski Muslimani čisto nekaj drugega, kot ljudje iz islamskega sveta..." Josip Osti meni, da se bo revanšizem pojavil čez leta, ko bodo današnji izmučeni, preganjeni otroci zrasli. Kako bo recimo lahko pozabiti grozote...? V pesmi Zločin in kazen piše Osti o univerzitetnem profesorju, Srbu, dr. Vojislavu Maksimoviču, ki je brcal v Foči odrezano muslimansko glavo...

LA CROIX

Sveti sedež ne bo sprejel "etnično čistih" držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije, je v intervjuju francoskemu dnevniku La Croix izjavil monsinjor Jean Louis Tauran, odgovoren za zunanje zadeve Vatikana.

IL GIORNALE

Odlomek iz pogovora, ki ga je imel novi predsednik Tržaške pokrajine Paolo Sardos Albertini z novinarko milanskega časnika: "Celotno vprašanje Osima se vrti okoli povrnitve premoženja, ki se zagotovo ne more rešiti s kakšnim darilom iz Ljubljane in Zagreba. Treba je prisiliti obe državi, da nam vrmeta, kar nam je bilo ukradeno, in naj bo jasno, da ima Italija na voljo vsa sredstva, da to doseže. Edina možna napaka bi bila sesti za pogajalsko mizo in prosjačiti pri sobesedniku za miloščino."

WASHINGTON - Ameriška vladna agencija za hrano in zdravila, ki je zadolžena tudi za nadzor nad izdajo zdravil, je 23. julija odobrila prodajo novega sredstva za zdravljenje možganske skleroze.

Interferon beta 1B so razvili v laboratorijih Berlex v Richmondu (Kalifornija), kjer so novo zdravilo za prodajo na trgu, ki naj bi se začela čez dva meseca, poimenovali Betaseron. To je po 25 letih prvo sredstvo za neposredno zdravljenje skleroze centralnega živčnega sistema, za katerega je ameriška administracija izdala dovoljenje za uporabo. Betaseron bodo uporabljali za zdravljenje pacientov v zgodnejši fazi razvoja bolezni, ko še lahko hodijo.

ITALIJA - PREDSEDNIK ITALIJAN PODPREDSEDNIK SLOVENECA - Deželni svet Furlanije Julijske krajine je izvolil predsedstvo. Za predsednika sveta je bil izvoljen profesor sociologije iz severne lige Piero Fontanini, za podpredsednika pa sta bila izvoljena 44-letni Slovenec iz demokratske stranke levice Miloš Budin ter pripadnik krščansko demokratske stranke Cristian Degano.

MEDJUGORJE - Na dvanajsto obletnico prvega prikazanja Matere božje v Medjugorju se je v ta hecegovski kraj napotilo okolo 15.000 romarjev. Računajo, da je doslej po stopinjah Matere božje šlo že čez 12 milijonov ljudi iz vsega sveta.

RIO DE JANEIRO - PSIHIATRI PROTI KARADŽIČU - Na tiskovni konferenci ministrstva za zdravstvo v Ljubljani je prof. Jože Lokar poročal o svetovnem psihiatričnem kongresu, ki je bil v Rio. Generalna skupščina Svetovnega psihiatričnega združenja WPA je psihiatrično sekcijo Slovenskega zdravniškega društva sprejela za polnopravno članico. Skupščina je med drugim izglasovala tudi resolucijo, s katero se ograjuje od dejavnosti voditelja bosenskih Srbov - psihiatra dr. Radovana Karadžiča.

BIH TERORIZEM - Evropo, pa tudi druge celine naj bi kmalu zajel val bosnanskomuslimanskega terorizma, v primerjavi s katerim so dosedanje akcije islamskih fundamentalistov le nedolžna otroška igra. Po podatkih dobro obveščenih in zanesljivih virov se skupina častnikov armade BIH pod vodstvom Seferja Haliloviča, Rusmira Mahmutčehajiča in načelnika obveščevalne službe armade BIH Muslimoviča, s sodelovanjem prostovoljcev in strokovnjakov za subverzivne akcije, ki so prišli iz Sirije, že šest mesecev pripravlja na vrsto terorističnih akcij, katerih cilj je "opozoriti svetovno javnost na nedospustno pasivnost spricho genocida nad Muslimani in očitno načrtnega zatiranja pripadnikov islamske veroizpovedi." Izgleda, da bo svet dobil to kar je iskal!

HRVATI USTANOVILI SVETOVNI KONGRES

Hrvati so ustanovili Svetovni hrvaški kongres, katerega središče bo v New Yorku, poslovno središče pa v Zagrebu. Izgleda, da so se ga lotili s prave strani, saj so določili, da naj bi člani Kongresa izdvajali od plače 10 % za stroške te organizacije. Če bi samo milijon Hrvatov po svetu sprejelo ta predlog, bi se steklo v blagajno Kongresa na mesec 10 milijonov dolarjev. Če bodo s tem rešili finančno plat te organizacije, se bodo lahko vanjo vključevali tisti, ki so sposobni in ne le tisti, ki imajo denar.

PA ŠE TO

KAJ JE BOLJE ? — Leta 2001 bo prišlo do strahotnega potresa, ki bo prizanesel samo Srbiji, Rusiji, Avstraliji, spodnji polovici Afrike in srednjemu delu Južne Amerike. To napoveduje srbski slikar Milič iz Mačve, ki predlaga, naj se ljudje preselijo v omenjene dele sveta in se tako izognejo katastrofi.

Še sreča, da je Slovenija po tem scenariju na kriznem območju, sicer bi Srbi prišli k nam. Je pa že boljši potres... /DELO/

PROTOKOL MED SLOVENIJO IN RUSIJO

Na prvem zasedanju medvladne slovensko-ruske komisije za trgovinsko, ekonomsko in znanstveno-tehnično sodelovanje so govorili predvsem o prihodnjem gospodarskem povezovanju ter o izmenjavi informacij, znanja in tehnologije med dvema državama. Po podpisovanju protokola je slovenska stran izjavila, da so za Rusijo zanimivi predvsem slovenski zdravstveni, prehrabeni in tekstilni izdelki ter medicinska oprema. Letošnja menjava med državama naj bi znašala 90 milijonov dolarjev.

ZAČEL VELJATI ZAKON O GOSPODARSKIH NALOŽBAH

Datum 10. julij 93 je bil pomemben za večino slovenskih podjetij, saj je pričel veljati zakon o gospodarskih naložbah. Podjetja bodo morala spremeniti svoje akte, dokapitalizirati svoje podjetje in povečati pravno varnost na trgu in znotraj podjetja. Zakon bo uvajal nove oblike podjetij: za večino sedanjih podjetnikov in obrtnikov bo najzanimivejša oblika samostojni podjetnik (mali, srednji, veliki). Naslednja oblika bo družba z omejeno odgovornostjo, katere osnovni kapital bo 1,5 milijona tolarjev, ter delniška družba z osnovnim kapitalom vsaj 3 milijone tolarjev. Nova podjetja bodo morala biti ustanovljena po zakonu, za obstoječa ne bo bistvenih sprememb. Povsem novo bo gospodarsko interesno združenje.

DVA ŠAMPIONSKA NASLOVA SLOVENIJI

Na 39. mednarodnem ocenjevanju vin v Ljubljani so člani komisij med 1.080 vzorci letos podelili le štiri naslove šampion, med njimi kar dvema slovenskima pridelovalcema. Najvišje priznanje sta dobila Dušan in Silvija Kristančič za šardone letnik 1992 in Radgonske Gorice za zlato radgonsko penino-modri pino. Ostali dve priznanji sta dobila pridelovalca vin iz Avstrije in Kalifornije(ZDA).

TUJE NALOŽBE V SLOVENIJI

Nemci, Avstrijci, Italijani in Francozi imajo v Sloveniji kar okrog 92 odstotkov vseh tujih naložb. Največ je na področju trgovine in storitev. Po vrednosti so največje naložbe v Revoz, Tobačno, Novoterm, ETA, Belinko, Papirnico Količevo, Iskratel, TAM itd.

NOJEVO MESO ODKRITJE ZA SLADOKUSCE IN BOLNIKE

Prvo pokušnjo nojevega mesa so pripravili v Hitovem hotelu Park v Novi Gorici. Z rejo pa se ukvarja Mines time iz Tolmina. Nojevo meso je petkrat dražje od govejega.

NOVA STANOVANJA

V prvih treh mesecih letos je bilo v Sloveniji zgrajenih 180 stanovanj ali po dve stanovanji vsak dan. V mariborski občini 109, najmanj pa v lendavski, novogoriški in sežanski občini, po eno. Omenjeno število vključuje garsonjere, dvosobna, trisobna ter štiri in več sobna stanovanja. Nedokončanih je bilo 836 stanovanj. Danes se dobi v Sloveniji enosobno stanovanje že za okrog 40.000 dolarjev, odvisno kje in v kakšnem stanju. Seveda so pogoji nakupa še vedno najugodnejši za nosilce stanovanjskih pravic.

TEČAJNA LISTA - slovenskih tolarjev(SIT) 17.7.1993

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	81.7223	82.2141
Nemčija	100 DEM	6993.7816	7035.8706
ZDA	1 USD	120.6217	121.3477

Čedo Komljenovič, svetovno znani Monty Shadow

POPULARNE POPEUKE

U SLOVENIJI

Love song for a vampire - Annie Lennox, *Čakam Janeza Novaka* - Ansambel Yaneza Novaka, *Eath the rich* - Aerosmith, *Two princess* - Spin Doctors, *I don't wanna fight* - Tina Turner

OD DOMAČIH: *Sonce si ti* - Alenka Godec, *Srce mi gori* - Spin. *Nazaj* - Avtomobili, *Vrni se* - Amadeus, *Marjetka* - Don Mentony Band.

LJUBLJANA - SPEKTAKEL DESETLETJA:

WORLD OF FRIENDS

MONTY SHADOW ZA SLOVENIJO!

Prireditev WORLD OF FRIENDS se bo sredi septembra letos zgodila v Ljubljani in bo zagotovo v središču svetovne pozornosti. Svetovno znani Monty Shadow, ki ga v Sloveniji bolj poznajo pod imenom Čedo Komljenovič pripravlja koncert o katerem lahko le vsak mladoletnik sanja.

V četrtek, 16. septembra se bodo na velikem dobrodelnem koncertu zbrali: ansambla U2 in A-ha ter Elton John, Michael Douglas, Phil Collins, Naomi Campbell, Zuchero, Eros Ramazotti, Vasco Rossi, Claudia Shiffer, Silvester Stallone, Gene Kirkwood, Eric Clapton, Cindy Crawford pa najbrž še kdo.

Ves dobiček koncerta bo namenjen skladu za otroke pri UNICEF-u.

YOUTH HOSTEL FEDERATION

Počitniška zveza Slovenije se je lani priključila mednarodni organizaciji Youth Hostel Federation, katere temeljni cilj je širitev mreže poceni prenočišč za mlade potnike. Izpostava slovenske počitniške zveze, Mladi turist, se za začetek trudi, da bi pravi mladinski hotel dobila vsaj Ljubljana. Morda bodo pripravili v zaporih na Metelkovi 40-50 ležišč.

MLADI USTVARJALCI NA RAKITNI

Iz stare kovačije nameravajo ustvariti živahno središče likovne in glasbene ustvarjalnosti mladih. Že sedaj prihajajo mladi na Sezamovo likovno kolonijo v tedenskih izmenah. Pod streho novega doma pa naj bi našle zatočišče zbirke del mladih avtorjev, bodoča mednarodna likovna kolonija, glasbena kolonija, namenjena instrumentalistom - pihalcem in turistični informativni center z zasnovo zbirke etnoloških predmetov z rakitniške planote.

MELBOURNE - SLOVENIAN YOUTH GROUP

Mladinska skupina iz Melbourn je priredila 25. julija v dvorani pod cerkvijo v Kew kulturno - zabavno prireditev "Nedeljski dnevnik", na kateri si je mladina zaslužila nekaj denarja za pot na Mladinski koncert, ki bo v Sydneyu 25. septembra.

V Dragatuših v Beli krajini so oprli veliko novo gostilno, ki nosi ime Župančičev hram. Tu je pesnik preživljal otroška leta od 1880 - 1892. Obiskovalec si lahko ogleda pesnikovo spominsko sobo. Na spominski plošči piše: "Tvoja roka, moj otec, zemlje mi lepoto odpirala..."

OTON ŽUPANČIČ

*Da! Jaz upam še v življenje
in verujem še v ljubezen,
vem, da Bog ni name jezen,
da poslal mi je trpljenje,
da me gonil je v viharje
skozi točo, dež, zamete -
le da svoje sončno dete
spet privede v lepše zarje.*

Oton Župančič

V KOPRU ZBIRKA SODOBNE SLOVENSKE UMETOSTI

Obalne galerije iz Pirana že od začetka osemdesetih let zbirajo likovna dela za stalno zbirko sodobne slovenske likovne umetnosti po letu 1976. Letnica zaznamuje značilen premik v sodobnem slikarstvu in kiparstvu, zato so se pri Obalnih galerijah odločili, da ustanovijo stalno zbirko, ki naj predstavlja likovne tokove po tem letu. Zbirka že doslej obsega 45 kiparskih in slikarskih del osemindvajsetih najznačilnejših predstavnikov sodobne slovenske likovne ustvarjalnosti.

FILMSKI ARHIV V SVETOVNI ZDRUŽBI

Slovenski filmski arhiv je bil te dni sprejet v FIAP, svetovno filmsko združenje, pomembno organizacijo, ki združuje tudi večino ustanov, ki hranijo navadne filmske fonde ter vse pomembne svetovne kinoteke. Za slovensko filmsko industrijo je to eno najpomembnejših dejanj zadnjih let.

LORD JEHUDI MENUHIN BO DIRIGIRAL MESIJO

Handlovega Mesijo so izvedli 26. julija letos v okviru mednarodnega poletnega festivala v Ljubljani na velikem odru poletnega gledališča v Križankah.

Eden izmed največjih glasbenikov na svetu Jehudin Menuhin je bil pred kratkim preimenovan v lorda.

NOVE IZDAJE MOHORJEVE ZALOŽBE

Mohorjeva založba v Celovcu je ob 29. seminarju slovenskega jezika, literature in kulture na vrtu svojega ljubljanskega predstavništva na Grubarjevem nabrežju priredila literarni večer, na katerem je predstavila zbirko prevodov poljske poezije pokojnega dr. Toneta Pretnarja z naslovom *Tiho ti govorim*, vezificirano Slovensko kulturno kroniko dr. Igorja Vetra, Basni za vsakdanjo rabo Igorja Torkarja in novo številko revije *Celovski zvon*, nekaj pesmi pa je zapel gost večera Vlado Kreslin.

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA NARODNEGA SVETA NSW

Piše Lojze Košorok

V nedeljo, 18. julija 93 je bil po bogoslužju v Verskem centru Sv. Rafaela v Merrylandsu redni občni zbor SNS NSW. Ob navzočnosti kakih petdesetih članov smo s težavo izvolili petčlanski odbor, v katerega pa ni bilo mogoče dobiti vseh referentov, ki jih predvideva Statut. Morda smo vsi vsega naveličani?! Zato je padel tudi predlog, da se izbere tričlanska komisija, ki bi pregledala pravila in predlagala gotove spremembe v pravilniku. Predlog je bil osvojen. Po poročilih odbornikov sem dobil vtis, da je delovni elan v zadnjem poslovnem letu precej padel. Sodeč po živahnih debatah bi sklepal, da se vse preveč pozornosti usmerja na nekatere negativne pojave, ki nastajajo med našimi politiki v stari domovini. To ni naša edina naloga in dolžnost, imamo tudi tukaj svoje lastne potrebe in odgovornosti za našo slovensko skupnost v Avstraliji. Osebo precej sledim kaj pišejo domači politiki in novinarji, gredo se detektive. Daljši članek - večji honorar. Slovenija ni v zavirljivi situaciji, ker jo še potiskajo na Balkan. Pokažimo jo Avstraliji v drugačni luči.

V naslednjem poslovnem letu bodo vodili SNS NSW sledeči: Marjan Kovač - predsednik; Martha Magajna - podpredsednica; Ljenko Urbančič - tajnik; Anton Kraft - blagajnik.

***

SPOROČILO IZ BRISBANA

Piše Marica Podobnik

Letos smo poslali v poletno šolo slovenščine v Ljubljano Tomaža Kaplana, ki nam bo, ko se bo vrnil, lahko pomagal pri radijskih oddajah, saj nam primanjkuje mladih radijskih napovedovalcev. Zasluga za to, da smo Tomaža Kaplana lahko poslali v šolo, gre Slovenskemu narodnemu svetu Qld in Slovenskemu Pismu.

KNJIGA - PRIMERNO DARILO

Pesniške zbirke naših avstralskih pesnikov:

VSE POTI- Draga Gelt
KRAŠKI ODMĚVI- Marcela Bole
JESENSKO LISTJE- Ivan Burnik
Legiša
AURORA AUSTRALIS- Jože Žohar

Knjige lahko kupite pri slovenskih organizacijah ali v verskih središčih

Ludovik Ceglar NADŠKOF VOVK IN NJEGOV ČAS 1900-1963

V dvorani nadškofijskega doma v Ljubljani so 8. julija predstavili knjigo Ludvika Ceglarja Nadškof Vovk in njegov čas 1900-1963, ki je nedavno izšla pri celovški Mohorjevi družbi.

TRADICIONALNA PRIREDITEV V GRIŽAH

Letos je bilo v Grižah že osmo tradicionalno srečanje citrarjev. Nastopili so najboljši slovenski citrarji: Miha Dovžan, Cita Galič, Karli Gradišnik, Tomaž Plahutnik, Miran Kozole, Tanja Zajc, Alenka Heričko, Aleksander Primc in Rado Kokalj.

ZLATA KASETA ZE V PRODAJI

Založba kaset in plošč je izdala kaseto "Zlata kaset", na kateri so zbrani najbolj uspešni izvajalci, ki izdajajo pri tej založbi: Agropop - *Ti si moj sonček*, ansambel Franca Miheliča - *Naših 20 let*, Cuki - *Krokodilčki*, Andrej Sifrer - *Poglej ga novo jutro*, Helena Blagne - *Poleti lastovka*, Zlatko Dobrič - *Bile so krive le solze*, Cudežna polja - *25 ur na dan*, Pop Design - *Somebody Called Me Tonight* in drugi.

TRIGLAV CLUB LIM.

(Incorporated on 15th July, 1975)

Premises: 80 Brisbane Road, St. Johns Park, N.S.W.
Postal Address: P.O. Box 61, Canley Heights, 2166.
Telephone: 610 1627 FAX 823 2522

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Telephone: (02) 756 1658
Fax: 756 1447

P.O. Box 6093, Wetherill Park, N.S.W. 2164.

PATER PROVINCIAL
POLIKARP BROLIH
Prešernov trg 4, Ljubljana

Spoštovani! Pišemo Vam v imenu članov Slovenskega Kluba Triglav Sydney. Naš Klub je družabno - kulturno - športna organizacija, ki sicer nima neposredne povezave s Slovenskim verskim centrom v Merrylandsu, vendar se nahajamo v bližini Verskega centra in naši člani bolj ali manj redno obiskujejo slovensko cerkev Sv. Rafaela.

Ceprav moramo priznati, da veliko naših članov včasih rajši balina kot moli, vendar vsi poznamo in cenimo naše duhovnike in sestre v Merrylandsu. Kolikor daleč nam seže spomin nazaj, je bil pater Valerijan Jenko, ki je skrbel za nas, poročal naše zakonce, krstil naše otroke, pokopaval mrtve, obiskoval bolne in nam dajal nasvetov in tolažbe, kadar smo jih bili potrebni. Z zaskrbljenostjo smo videli, da se mu je poslabšalo zdravje in žal nam je bilo, da je imel v mlajših letih pomoč, sedaj ko je starejši in bolehen, pa je ostal za vse delo sam. Z veseljem smo pozdravili novico, da bomo dobili novega patra, ki bo prevzel vodstvo Verskega centra, močno pa nas je prizadela novica, da bomo zato izgubili patra Valerijana. Slovenska skupnost v Sydneyu ne obsega samo Sydneya, ampak tudi Wollongong in Canberro, naši duhovniki pa obiskujejo tudi Brisbane, Gold Coast, Newcastle in druge kraje. To je preveč dela za enega samega človeka, pa naj je še tako priden. Naši ljudje se starajo in vedno bolj potrebujejo obiskov in duševne tolažbe. Pater Valerijan nam je vsem kakor oče in mi smo njegova družina. Pozna vsakega Slovence po imenu, pozna njihove družine in otroke in po toliko letih dela med nami je Sydney njegov dom. Delo izseljeniškega duhovnika ni isto, kot delo duhovnika v domovini in poslati duhovnika, ki je vse svoje življenje preživel v zamejstvu nazaj v domovino, pa naj je še tako ljuba, je kot da bi hotel presaditi staro drevo. Pokojnemu patru Bernardu je bilo dovoljeno, da je preživel svoja zadnja leta med ljudmi, ki jim je posvetil celo svoje življenje; nikoli ne slišimo, da bi kdo prestavljal patra Bazilija iz Melbourn. Kaj je napravil narobe pater Valerijan, da ne bi mogel ostati med ljudmi, s katerimi je preživel zadnjih nekaj desetletij in ki ga cenijo in spoštujejo in ki bi mu želeli povrniti nekaj tiste skrbi in ljubezni, ki nam jo je dajal toliko let in ki nam bi jo lahko dajal še veliko let - vsaj upamo tako.

Ce Vas skrbi, da bi mogoče prišlo do trenja med posamezniki, ker bi se v prisotnosti patra Valerijana ljudje težko navadili na novega predstojnika Verskega centra, mislimo, da to ni utemeljeno, saj je pater Valerijan že več let poskušal predati vajeti komu mlajšemu in dela je dovolj in preveč za dva duhovnika.

Ko smo izvedeli, da nam želite vzeti našega patra, so pričeli brniti telefoni, ljudje so protestirali, bili zaostni in razočarani nad takšno odločitvijo.

Slovenci nismo ravno složen narod in tudi v Sydneyu imamo veliko različnih slovenskih organizacij, ki so si med seboj več ali manj v prijateljski konkurenci; imamo pa vsi nekaj skupnega: VSI CENIMO IN SPOŠTUJEMO PATRA VALERIJANA in na njegovo željo ali nasvet je vsak od nas pripravljen včasih napraviti tudi kaj nemogočega.

Prosimo, ne jemljite nam ga! Pustite, da ostane med ljudmi, ki ga imajo radi in kjer lahko s svojim znanjem in izkušnjami napravi še veliko dobrega.

Odbor kluba Triglav
Predsednik: Peter Kroppe
Sydney, 14. 7. 1993

Slovensko društvo Sydney je najstarejše slovensko društvo v NSW, ki obstoja že celih sedemintrideset let (37) in je prvi in edini slovenski klub, ki je končan po vseh predpisih, zakonih in državnih ter občinskih pravilih. Če pogledamo zgodovino Slovenskega društva Sydney lahko ugotovimo, da pretekli časi niso bili samo medeni in da ni vse teklo kot po tekočem traku. Prebili smo veliko viharjev in premagali številna nasprotovanja. V zadnjih desetih letih so se začele stvari izboljševati in tako je pogled v bodočnost dosti bolj rožnat. Za to se moram zahvaliti vsem našim odbornikom, zavednim članicam in članom, ki so vložili ves svoj trud, da je društvo le obstalo in prebilo vse težave.

Dragi Slovenci, pridite nas obiskati in počutite se pri nas kot da bi bili doma. Saj boste s svojo prisotnostjo doprinesli k še večjemu uspehu društva. Naj nam bo naš dom v ponos - je naša last in naša bodočnost - bodočnost naše mlade generacije!

Glas Slovenije je že poročal o zadnjem obisku visokega gosta iz Slovenije dr. Petra Venclja, gđc. Tatajane Kovačič in odpravnika poslov RS iz Canberre Aljaža Gosnarja. Potrudili smo se, da smo jih sprejeli kar se je dalo domače in gostoljubno.

Trenutno pa se tudi Slovensko društvo Sydney pridružuje protestom odpoklica patra Valerijana Jenka.

S slovenskim pozdravom
Predsednik: Stefan Šernek

Nadaljevanje iz prejšnje številke

SREČKO NIEDORFER
MARIBORSKI "VEČER"

IZ TE SNOVI SE TKE DOMOVINA

STARE RANE — NOVI SPORI

Že od nekdaj pa so bili med seboj sprti in neenotni, kot se za Slovence menda »spodobiti«. Aljaž Gosner, odpravnik poslov slovenskega veleposlaništva v Canberri, še novinec v Avstraliji, nikakor pa tudi v diplomaciji, meni: »Ta medsebojna kregarja ni slovenska zaničnost; podobno je v Avstraliji med pripadniki vseh narodov.«

Vendar se obiskovalcu iz domovine milo stori, ko vidi vse te Slovence, ki so si enotni le po domotožju in izražanju pripadnosti stari domovini, kako se potem pričajo in delijo zaradi nekih na oko povsem irelevantnih stvari.

Prva in osnovna delitev je — karikirano rečeno — na »rdeče« in »bele«. Gre za približno enako, zdaj že najstarejšo generacijo priseljencev po drugi svetovni vojni. Eni so zapustili Titovo Jugoslavijo kot politični emigranti, tudi kot bivši domobranci, vsekakor pa kot ostri nasprotniki komunistične diktature, ki jih je prva povojna leta tudi preganjala. Drugi so šli v svet s trebuhom za kruhom, morebiti zato da bi se izognili vojaščini, in ta ekonomska emigracija je bila do jugorežima dokaj strpna. Še več: ker se je lahko za razliko od anatemizirane politične emigracije v domovino brez skrbi vračala in ker je nato pripovedovala, da tudi v Jugoslaviji ljudjem ne gre več tako slabo kot prva povojna leta, so jih prvi že imeli za jugoslovenarje in udbovske agente.

Jugodiplomacija in Udba pa sta te in takšne razdore med bivšimi jugoslovanskimi narodi v Avstraliji na vso moč spodbujali (Hrvatov je na primer 300 tisoč in so za Grki in Italijani tretja največja narodnostna skupnost priseljencev). S tem sta želeli osamiti številčno šibko politično emigracijo. Tako je na primer Slovensko društvo Sydney zgradilo svoj prelepi dom izključno z denarjem in številnimi urami prostovoljnega dela svojih članov, medtem ko je pri izgradnji nič manj lepega doma društva Triglav izdatno pomagala »država«, se pravi matica, slovenske firme, veleposlaništvo in ...

Vsakdanje banalne so delitve po regijski pripadnosti, pri čemer se zdi, da se Primorci nekako bolj držijo zase, pa na generacijske ali pa na primer na tiste med Slovenci v Sydneyju in Slovenci v Melbournu — slednji se, pa naj bodo iz Prekmurja, Dolenjske ali Primorske — gledajo nekako tako kot Ljubljanci in Mariborčani. Zakaj tako, resnično ni mogoče doumeti, je pa tak položaj očitno izkoristil gospod Peter Mandelj, ki ga žal nisem imel priložnosti srečati in je med slovenskimi asociacijami v Avstraliji povzročil pravo zmedo.

Ta »frakcija«, ki pa ji še zdaleč ne pripadajo vsi Slovenci v Melbournu, ima svojo izpostavo še v Adelaide in v oddaljenem Brisbaneu, gre se nekakšnega »osvobajanja« izpod »sydneyjske hegemonije« in ... Prav abotne igre za ščepec nekakšne lokalne oblasti.

INCIDENT ZARADI ZVEZDE

Na zunaj se je politična razcepljenost Slovencev najbolj pokazala pred dobrimi desetimi leti, ob odprtju že omenjenega kluba Triglav, ko je Marjan Kovač, sicer ugledni poslovnež in radikal nekdanje jugoslovanske politične emigracije, vpriči jugoslovanskega ambasadorja zahteval, naj s slovenske zastave na odru odstranijo peterokrako zvezdo.

Nastal je pravi škandal, Kovača naj bi se bili skoraj fizično lotili, nato pa so on in nekaj enakomislečih zapustili svečanost.

»Šlo je predvsem za to, da Slovenska izseljenska matica ni bila matica, ampak mačeha, podaljšana roka Udbe,« pravi Marjan Kovač. »Večina Slovencev v Avstraliji je bila še pred leti politično povsem apatična. Ko sem bil leta 1988 v Sloveniji in se je začelo plesti okrog Janše, sem vedel, da se začenja velika stvar. Odboru za zaščito četverice smo takoj poslali 10.000 dolarjev, avstralski vladi pa peticijo, vendar je to na žalost podpisalo več Avstralcev in celo Hrvatov kot pa Slovencev. Kasneje so se stvari bistveno spremenile in pri osamosvojitvenih naporih Slovenije je bila podpora zares množična.«

Za razliko izpred dveh let, ko sem ga prvič srečal, deluje Marjan Kovač zdaj umirjeno, preudarno: »Tudi za nas je skrajni čas, da opravimo proces narodne sprave. Pustimo preteklost, oziramo se naprej. Dela je veliko za vse.«

In združimo se, je splošna težnja, ki pa je v praksi čisto zares težko izvedljiva: v Sydneyju naj bi se združila oba omenjena kluba, kajti katerikoli od njiju (nekako vmes, po svoje »nedotakljivo«, pa je še versko središče Marylands, ki ima tudi veliko dvorano) je več kot dovolj za redne obiskovalce obeh. Kluba Slovenskega društva Sydney, zgrajenega zgolj z lastnimi žulji, člani seveda ne dajo, ampak tudi tisti v Triglavu so ogromno delali in naredili za svoj klub (navzlic pomoči pri gradnji), nanj so navajeni, tam so tako rekoč doma ... Razumeš lahko ene in druge, položaj nasploh pa je iracionalen. In čisto racionalen predlog vzbuja nove emotivne razdore.

LJUDJE S »PREDPRAVICAMI«

Tudi Cvetko Falež, zdaj eden od treh podpredsednikov nove Slovenske izseljenske matice, je sodil med radikale jugoslovanske politične emigracije. »Čeprav sem postal eden od podpredsednikov na demokratičnih volitvah in si od funkcije obetal tudi konkretne spremembe, sem kar precej razočaran,« pravi.

»Vemo, da se je Matica kompromitirala in da bi bilo treba njeno delo iz temeljev spremeniti, pa ... Saj so vsi vljudni in prijazni, so pa hkrati zasidrani v stare sheme. Tisti, ki so imeli poprej vse pravice, jih imajo še zdaj — so tako rekoč ljudje z nekakšnimi neomejenimi »predpravicami«. Zakaj, zaboga, ne odstopijo!?!«

In kaj meni Cvetko Falež o spravi? »Ja, absolutno! Vendar naj tisti, ki so delali krivice, to priznajo, pa četudi se zaradi mene zanje ne opravičijo. Ne more pa biti tako, da ga je nekdo deset, dvajset let lomil, delal drugim krivice, zdaj pa dela enako delo naprej, resda drugače, morda bolj strpno, tiho, dela pa se, kot da bi bil tik po osamosvojitvi priletel z Lune.«

Falež, uspešen poslovnež iz Canberre, se tudi ne strinja, da bi morali Slovenci v Avstraliji za vsako ceno delati pod isto streho, ampak zagovarja zamisel o ustvarjanju konkurenčnih asociacij.

In če mu samo za hipec postavim ob bok enega izmed mlajših Slovencev, Mariborčana Petra Kropceja, predsednika slovenskega društva Triglav: »Stare zdrahe ne bodo pozabljene, dokler se stari protagonisti ne bodo umak-

nili. Od vsega srca jim želim še na mnoga leta, a se mi nemalokrat zdi, da bi bilo boljše, da bi organizirali društva veteranov.« Podobno mnenje sem slišal še od marsikaterega mladega, kolikor jih je pri tem pač še aktivnih.

NAJ MLADI POPRIMEJO

Eden izmed nekdanjih dokaj žolčnih političnih oporečnikov (»Moj življenjski sen je bila od nekdaj in bo samostojna, svobodna in demokratična Slovenija.«) je Alfred Brežnik, iz Sydneyja, poleg Dušana Lajovica danes nemara najuglednejši Slovenec v Avstraliji, poslovnež svetovnega slovesa in častni konzul Republike Slovenije za državi New South Wales in Victoria.

»Iz slovenskega zornega kota se je naša politična dejavnost končala na prvih demokratičnih volitvah, na katerih smo tudi gmotno podprli Demos, vedoč da pozicijska stranka nima finančnih problemov,« pravi.

»Slovenske strankarske peripetije naj bi se s tem za nas nehale — te naj rešujejo volivci. Moje osebno stališče tudi je, da me čisto nič ne zanima, kdo je bil kaj do 25. junija 1991, da je le bil pošten Slovenec. Važno pa je, kaj je in kaj lahko naredi poslej. Seveda je bilo tudi med delom Slovencev v Avstraliji po zmagi Demosa nekaj revanšističnih teženj, a so bile zanemarljive. Vladal je duh sprave. Položaj pa se je znova poslabšal po padcu prve, se pravi Peterletove vlade. Takrat — z nemalo asistenco medijev — se je tudi med Slovenci v Avstraliji začela strankarska delitev, kar pa je razumljivo, saj demokratična družba tudi od svoje disapore ne more pričakovati nekakšnega monolita.

Prav pluralizem idej naj zgradi mostove med Slovenijo in Avstralijo — tukajšnji Slovenci smo za to dovolj trden temelj. Znan je naš prispevek ob slovenski osamosvojitvi in ob vojni za samostojno Slovenijo, ko so avstralski Slovenci dali rojakom zares množično podporo, zaradi česar je bila Avstralija ena od prvih držav, ki so priznale samostojno Republiko Slovenijo.

Zdaj se moramo boriti za tukajšnjo promocijo Slovenije: kulturno, znanstveno, gospodarsko — vsakršno. Verjemite mi: skorajda ni slovenskega izdelka, ki ga ne bi bilo mogoče prodajati tudi v Avstraliji, seveda le pod pogojem, da to res hočeš in znaš. Velik izziv je zato svetovna razstava, ki bo februarja prihodnje leto in na kateri se Slovenija mora ustrezno predstaviti.

Velika naloga je tudi obujanje pripadnosti Sloveniji med mladimi, med drugo, tretjo generacijo avstralskih Slovencev. Kako bomo to dosegli, ne vem. Vem le, da ni edino znamenje pripadno-

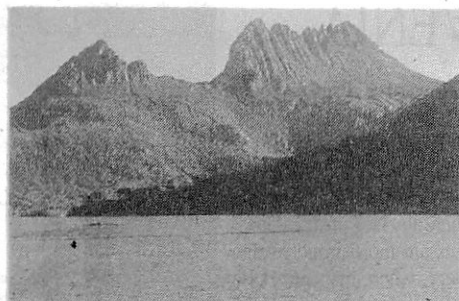
Nadaljevanje na 11. strani

AUSTRALIJA

V AVSTRALIJI JE
NEZAPOSLENO
30 % MLADINE

Cradle Mountains Tasmanija

Na avstralski politični sceni prevladujeta dve temi: pravice Aboriginov na zemlji in razprave o vzpostavitvi republike.

Viktorija in Zahodna Avstralija z razvito rudarsko industrijo sta že napovedali, da se bosta borili proti MABO odloku z vsemi sredstvi. Menita da naj bi o lastninskih pravicah odločala vsaka avstralska država za sebe in ponujata predlog zakona, po katerem ne bi bilo moč odtujiti posestva privatnim lastnikom. Kot smo že pisali nekateri Avstralsci prenapihujejo zadevo MABO, saj niti Aborigini, niti prvi minister Paul Keating, ki domorodce podpira, ne mislijo odvzeti posameznikom njihovih zemljišč.

Druga vroča tema, ki je razburila avstralsko javnost je izjava bivšega prvega ministra Boba Hawka, ki predlaga naj bi se ob razpravah o republikanizmu in spremembi avstralske ustave razmišljalo tudi o ukinitvi lokalnih državnih vlad in parlamentov. Ostala naj bi le zvezna vlada, po avstralskih državicah pa naj bi uvedli lokalne uprave.

RAZPRAVE O MONARHIJI

V razgretih razpravah o monarhiji razpravljajo tako v britanski javnosti kot pri nas v Avstraliji. V njej

sodelujejo "rojalisti" in "republikanci". Proces se zdi neustavljiv. Ludvik XI naj bi nekoč izjavil, da "tistega dne, ko nas bodo ljudje prenehali spoštovati in častiti - kajti vsaka monarhija temelji izključno na spoštovanju in čaščenju - tedaj nas bodo začeli pojmovati kot sebi enakovredne, in konec bo vseh iluzij o kraljih in kraljevinah."

ŠTEVILO NOVIH PRISELJENCEV

v Avstralijo je v prvi polovici letošnjega leta v odnosu na prejšnje leto padlo za 36 %. Vse manj priseljencev prihaja iz evropskih držav, izjema je le bivša Jugoslavija odkoder se je priselilo v Avstralijo 520 oseb. Nasprotno pa se je število tistih, ki zapuščajo Avstralijo povečalo za 3 %.

SYNEY IN OLIMPIJADA

Če bodo dodelili Sydneyu organizacijo olimpijskih iger leta 2000 in vse kaže da bodo, bi v avstralsko gospodarstvo vložili okoli 7,5 milijard dolarjev, od tega v gospodarstvo NSW dve tretjini. V naslednjih letih pa naj bi odprli 140.000 delovnih mest.

POSTOPEK LOČITVE ENOSTAVNEJŠI

Izpolniti prošnjo za ločitev zakona in sploh ves ločitveni postopek je bil doslej - še posebej za priseljence - tako zelo zapleten, da so le ti morali plačevati visoke pravne in sodnijske stroške. Odslej pa bodo vsaj obrazci za vlogo ločitve enostavnejši.

AVSTRALSKI ZNANSTVENIKI

bodo lahko kmalu pomagali ljudem, ki trpijo za alergijo(astma je ena največjih nadlog avstralske družbe). Do konca leta bodo razvili preventivno terapijo s katero bo mogoče blokirati receptor v človeških celicah, ki povzročata alergije(astmo, kronični nahod, vnetje sinusov, psoriazio, dermatitis, urtikarijo, kandido, spremembe v vedenju, prevelika aktivnost pri otrokih, nevrozo črevesja in drugo).

SAMOMOR - TRETJI UBIJALEC

Profesor Pierre Baume iz Griffith univerze ki bo predstavljal Avstralijo na kongresu Svetovne zdravstvene organizacije v Kanadi je izjavil, da je samomor za boleznimi srca in ožilja ter rakavimi obolenji tretji največji ubijalec Avstrancev.

IZ RUSIJE...

Rusija je poslala Avstraliji razstavo dinosavrov. To je največja zbirka, ki jo je kdajkoli videla Avstralija in celo njeni znanstveniki. Nekateri primerki so potovali preko ruske meje prvič.

V Melbournu bodo razstavo v muzeju odprli 14. avgusta. Razstavljen bo 24 kompletnih originalnih okostnjakov, večina dinosavrov in okrog 50 različnih lobanj.

AVSTRALIJA DOBILA OLIMPIJSKO ZMAGOVALKO V BIOLOGIJI

Na Nizozemskem je bila pred kratkim International Biology Olimpiad na kateri je bila najboljša med petnajstimi učenci iz drugih držav sedemnajstletna Anna Bown iz Tasmanije.

PAUL FILING, J.P., M.P.

Velik prijatelj Slovencev, liberalec in član Zveznega parlamenta Avstralije, dve leti tudi tajnik skupine AUSTRALIA/SLOVENIA PARLIAMENTARY FRIENDSHIP GROUP nam je pred kratkim sporočil, da je imela skupina sestanek v Canberri, na katerem sta izvoljena predsednik in podpredsednik. Predsednik je Leo McLeay podpredsednik pa Peter Slipper - oba člana Zveznega parlamenta. Paul Filing je kot že omenjeno ostal tajnik skupine.

Paul Filing vabi vse Slovence v Avstraliji na sodelovanje, ki naj bi bilo tudi v korist čim boljšim prijateljskim odnosom med Slovenijo in Avstralijo. Vse težave s katerimi se srečujemo Slovenci bo moč reševati tudi preko te prijateljske skupine AUSTRALIA/SLOVENIA PARLIAMENTARY FRIENDSHIP GROUP, ki je nastala na pobudo tako laburističnih kot liberalnih politikov avstralske vlade.

Paul Filing je zaželel GLASU SLOVENIJE mnogo uspeha in dolgo življenje, prav tako pa pozdravlja tudi celotno avstralsko-slovensko skupnost.

Paul Filing je dosegljiv v Perthu na telefonski številki (09) 300 2244; fax: (09) 3002245 ali v Canberri na telefon: (06)277 4099; fax:(06) 277 4697.

IN ŠE IZ SLOVENSKE SKUPNOSTI

Pri Slovenski zvezi Ivan Cankar v Geelongu so na rednem letnem občnem zboru izvolili novi odbor. Predsednica je ponovno Lojzka Kuhar, podpredsednik je Ivo Sirca, tajnik pa Jože Ramuta.

Nadaljevanje z 10. strani

sti domovini, če hodiš na slovenske veselice ali k maši, če si kdaj pa kdaj oblečeš narodno nošo.

Zato te stvari prepustimo mladim, naj oni sami ugotovijo, kaj jih veže med seboj, nato pa, kaj jih veže z domovino staršev. Prepričan sem, da bodo te vezi našli in da bodo iz njih znali stkati pravo snov,« meni Alfred Brežnik, preudarni in umirjeni mož, ki mu je častna funkcija slovenskega konzula vsaj do prihoda odpravnika poslov veleposlanštva v Canberri pomenila drugo službo (polni delavni čas), ki pa je — če že kdo tega nemara ne ve — neplačana. Ali kot pravi njegova družina, ki mora v takšnih »trenutkih«, dolgih cela leta, v firmi Emona Electric še bolj priprijeti: »Naš ata Fredi ima ljubi-co, s katero je noč in dan. Ime ji je Slovenija.«

LJUBLJANA - THE CAPITAL OF SLOVENIA

With its 268,000 inhabitants, Ljubljana most certainly ranks among the smaller European capitals, but we are convinced that many bigger cities could be envious of all that it has, and many who would not. Ljubljana did not become a capital overnight, it prepared for this for centuries. When it was still "only" a provincial capital of Carniola, it became the capital for all Slovenians (although today all Slovenians still do not live in Slovenia but in all four of its neighboring states as well) in 1918, when the Austro-Hungarian monarchy collapsed. A year later, in 1919, it acquired a university, in 1938 the Slovenian Academy of Sciences and Arts, a radio station as early as 1926 and TV in 1957. It had its own Philharmonic in 1701 and its opera exactly one hundred years ago, not to speak of its theaters. In short, if smallness is its only deficiency, let it be so, as long as it can!

Even a good thirty years ago the trade mark of Ljubljana was its skyscraper and castle. The castle, which is about a thousand years old, has been under reconstruction for quite a few years now, so that apart from seeing its renovated chapel of St George, with its coats-of-arms, the pentagonal tower and wedding hall, we most strongly recommend a visit to its high tower. The point is, there is a fantastic view from there, not only of the city (the rooftops of Old Ljubljana) and its surroundings but also to the Kamnik Alps in the north and the Julian Alps with Triglav and the Karawanken Alps to the north-west.

From the castle you descend into the old part of the city - the quarter between the castle hill and the river Ljubljanica. You won't need

more than ten minutes to discover that Ljubljana is a city of the Baroque and also of the work of the architect Jože Plečnik. Actually, you would be unable to cross over the banks of the Ljubljanica river without him, as he had something to do with the Šuštarški most (Cobblers' bridge), with Tromostovje (Three Bridges) and in the regulation of the Ljubljanica river itself, as well as at the market, and many other things, too. Among the Baroque monuments we should not only mention the churches (the cathedral, Franciscan, St. James's, the Holy Trinity, the theological seminary) but also the masterpieces of the Venetian sculptor Francesco Robba, the fountain of Carniolian rivers (1751) placed in the center of Mestni Trg, in front of the Town Hall built in the Renaissance.

If you set off towards Križanke, the seat of the Ljubljana Festival, you will pass by the City Museum, which is only one of the many in Ljubljana, as there is practically no field for which the capital would not have its own museum. Nor is there any lack of art galleries, and the Slovenians are most proud of their National Art gallery, where many works of Slovenian art through the centuries are on display, while we like most of all to show visitors our impressionists, not forgetting that our younger artists, whose works are stored in the Modern Art Gallery, also enjoy international acclaim. If you have time in the evening, do not miss the performances of the Opera or the concerts in the multi-purpose cultural center of the Ivan Cankar Congress Center (Cankarjev Dom).

20th GRAPHICS BIENNIAL, LJUBLJANA 1993

June to September

This will be the 20th International Biennial of Graphic Art held in Ljubljana. It is open to visitors from the end of June to the end of September. The exhibition will be staged at the Modern Art Gallery, situated right next to the park in Ljubljana called Tivoli.

This event was first organised in 1955 and gives a complete survey of the current world creativity in reproductive graphic art of various techniques, schools and trends. About 500 artists from more than fifty countries exhibit their work here every second year. The selection is made from over 1,500 prints. This event is not only a presentation of achievements from the past two years but also a small retrospective of the four award winners from the previous Biennial, and an exhibition of the honorary award winner's works. The Biennial of Graphic Art in Ljubljana is definitely the most interesting and biggest graphic art exhibition of its kind in the world, and presents Ljubljana as a cultural center and world center of graphic art. This is also attested by the newly founded International Graphic Art Center (with a graphic art workshop and studio) in the renovated castle in the middle of Tivoli park. Its basic activity is the organization of this biennial, but it will also issue publications and organize symposiums, all at an international level.

● Ljubljana

München	441 km
Salzburg	290 km
Wien	387 km
Graz	202 km
Budapest	485 km
Zagreb	135 km
Trieste	110 km
Venezia	269 km
Milano	520 km

MNENJA IZRAŽENA V TEM ČASNIKU NE PREDSTAVLJAJO VEDNO MNENJA UREDNIŠKEGA ALI UPRAVNEGA ODBORA V CELOTI. AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE. VSA PISMA - PRISPEVKI NAJ BODO KRATKI - OMEJITEV JE DO 230 BESED

GLAS SLOVENIJE JE NE - DOBIČKONOSEN ČASNIK, NAMENJEN SLOVENSKI SKUPNOSTI V AVSTRALIJI

THE VOICE OF SLOVENIA IS A NON - PROFIT NEWSPAPER IN THE SERVICE OF THE SLOVENIAN COMMUNITY IN AUSTRALIA

GLAS SLOVENIJE

Založnik-Založba GLAS Ustanovitelji in upravni odbor-Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Stefan Merzel in Stanka Gregorič Upravnik-Stefan Merzel, 265 Nicholson Street, Footscray, Victoria 3011, telefon (03) 687 5176

Glavna in odgovorna urednica-Stanka Gregorič, 2/15 Allandale rd. Boronia, Victoria 3155, telefon (03) 762 6830 Uredniški odbor-Druga Gelt, Jožica Gerden, Toni Gržina, Lojze Košorok, Vinko Rizmal, Ljenko Urbančič

Tehnično oblikovanje in umetniška izdelava-Druga Gelt in Stanka Gregorič; Logo-Frances Gelt; Priprava strani, tipkanje in distribucija-Stanka Gregorič

Informacije: MM. FLANEUR, SLOVENIAN BUSINESS, SLOVENEČ. DELO, VEČER. DRUŽINA, MLADINA, RODNA GRUDA, NAŠA SLOVENIJA, agencijske vesti STA; OBVESTILA VELEPOSLANIŠTVA iz Canberre in KONZULATA iz Sydneya.

TROMOSTOVJE

TRIPLE BRIDGE

Naročam GLAS SLOVENIJE NASLOV: GLAS SLOVENIJE
265 Nicholson Street
Footscray, Victoria 3011

Podpisani(a) .....

Ulica in kraj .....

Država ..... Poštna št. ....

Podpis ..... Datum .....